

Festa dels Pubills de Valls de Torroella

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Colònia Valls de Torroella. Demarcació de Valls de Torroella
Emplaçament Carretera de Manresa a Solsona (C-55) sortida passat el km. 50 en direcció Valls de Torroella
Alçada: 320

Coordenades:

Latitud: 41.84764
Longitud: 1.71954
UTM Est (X): 393702
UTM Nord (Y): 4633653

Classificació

Número de fitxa 08229-523
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Manifestació festiva
Estil / època: Contemporani
Segle XX-XXI
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Tradició vigent
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Casino i cafè de Valls de Torroella](#)

[Colònia de Valls o Valls de Torroella](#)

[Església parroquial de Valls de Torroella](#)

Autor de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Descripció

La festa dels Pubills és sens dubte la més singular del nucli de Valls de Torroella i, tal vegada, de tot el municipi de Sant Mateu de Bages. Es tracta d'una festa iniciada l'any 1971 per un grup de pubills del poble que no té paral·lels en cap esdeveniment arreu del país, amb l'excepció potser d'una celebració similar que es fa a l'Hostal Nou (Lloberes, Solsonès). Des dels seus inicis la festa ha aconseguit un important ressò i arrelament, i fins i tot va protagonitzar, ja fa uns anys, un programa de televisió (Dit i Fet). Un pubill és qui s'ha traslladat a viure a casa dels sogres; és a dir, a casa de la pubilla. Segons una certa visió tradicional i burleta els pubills havien de fer front a una vida sacrificada ja que els tocava viure en una casa on eren forasters i sota els designis de la dona i dels sogres. La Festa dels Pubills recrea els costums i tradicions al voltant d'aquest fet. Així, durant almenys un dia a l'any els pubills del poble tenen llibertat d'acció i poden manar i disposar al seu gust. La diada de la festa és el primer de maig, en honor al que va ser escollit com a patró dels pubills, sant Pere Màrtir (que litúrgicament té la seva festivitat el 29 d'abril). I és que es considera que els pubills són uns màrtirs a casa seva. La festa comença amb una concentració de pubills, que llueixen com a distintiu un barret i un llacet vermell. L'acte central és un passacarrers en el qual els pubills desfilen vestits de gala, tot portant el seu estendard i la imatge del patró sant Pere Màrtir (adquirida l'any 2009), i acompanyats amb orquestra o cobla i també pels gegants. Més tard, es fa una missa en honor del patró Sant Pere Màrtir. A la sortida es canta l'himne dels pubills i es fa una desfilada fins al Casino, on hi ha una ballada de sardanes. A la tarda hi ha ball popular a la plaça i també un sorteig que serveix per recaptar fons per les despeses de la festa. A la vigília o l'endemà a la tarda-vespre es fa el convit dels pubills, consistent en una botifarrada i ball popular. Per recaptar fons per la festa es fa un sorteig vinculat amb els tiquets de la botifarrada. La festa és organitzada per l'Agrupació de Pubills de Valls de Torroella.

Història

L'any 1971 es va celebrar la primera edició de la Festa dels Pubills. El motiu és que en aquesta època a Valls de Torroella hi havia un bon nombre de pubills, al voltant d'una quarantena, els quals van decidir que calia prendre alguna iniciativa que els donés protagonisme. Un cop decidit el format de la festa aquest grup d'iniciadors necessitaven el vist-i-plau dels poders fàctics. És per això que van haver d'exposar els seus plans al director de la colònia industrial, que els havia de cedir els espais del casino i la sala del teatre, i també al rector de la parròquia. Durant aquests anys inicials de la dècada de 1970 la festa va prendre ràpidament una gran volada i fins i tot es feia un ball d'envelat. En l'edició de 1985 es va estrenar l'Himne dels pubills, amb música de Jaume Junyent i lletra de Joan Sobre. Des de l'any 1986 l'Agrupació de Pubills de Valls de Torroella té uns estatuts aprovats on figura l'estructura de la festa. Així mateix, durant tres anys el dramaturg Agustí Soler Mas va escriure unes peces de teatre basades en les vicissituds i anècdotes dels pubills del poble que es representaven durant la festa. Ja més recentment, en l'edició de 2017, s'ha representat un sàinet amb el títol "Màrtirs però no tant" en el qual es fa una recreació de les peripècies que van caracteritzar els inicis d'aquesta tradició i del sentit de la festa. Des del 2009 el programa festiu es complementa amb una fira d'artesans que té lloc el dissabte del cap de setmana de la festa.

Bibliografia

BALLÚS, Glòria (2000). Guia de festes del Bages. Centre d'Estudis del Bages, Col·lecció guies, núm. 2, Manresa, p. 200-201.

